

Møre og Romsdal
fylkeskommune

-Ein tydeleg medspelar

Sikring av friluftslivsområde

Webinar 15. mai 2024

Petter Jensen

St. meld 18 (2015-2016)

Meld. St. 18

(2015–2016)

Melding til Stortinget

Friluftsliv

Natur som kilde til helse og livskvalitet

«En god og helhetlig arealplanlegging etter plan- og bygningsloven er det viktigste virkemiddelet for å ivareta arealer som er verdifulle for friluftsliv.»

Kommunal planlegging

- Areal for friluftslivet må først og fremst prioriterast i kommuneplanens arealdel og/eller reguleringsplan
- Kartlegging og verdsetting/plan for friluftslivets ferdselsårer/kommunedelplan for fysisk aktivitet/idrett/friluftsliv/
 - prioritere område for vidare planlegging eller sikring

Status Møre og Romsdal

- 156 sikra område
- 6 kommunar har ingen sikra område
- Mange kommunar har tre eller færre sikra område

Naturbase:

https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/enkelt-sok/?ds=9&f1=15_M%C3%B8re%20og%20Romsdal&so=D ESC&sc=5

Aukra	3
Aure	3
Averøy	7
Fjord	2
Giske	0
Gjemnes	3
Haram	2
Hareid	4
Herøy	6
Hustadvika	8
Kristiansund	16
Molde	15
Rauma	3
Sande	0
Smøla	0
Stranda	6
Sula	5
Sunndal	5
Surnadal	5
Sykkylven	7
Tingvoll	2
Ulstein	3
Vanylven	0
Vestnes	14
Volda	8
Ørsta	6
Ålesund	23
	156

Tildelt post 30 - 2014-2023

2014	Midsund kommune	Rørsethornet	222 500	
2015	(kun en søknad, som ble utsatt til 2016)			
2016	Stranda	Den Trondhjemske postvei over Ljøbrekka i Stranda	500 000	
	Volda	Andaneset friluftslivsområde	314 850	
	Skodje	Håhjem friluftsområde	60 000	
	Vestnes	Tomrefjord turvei	430 500	
	Vestnes	Skorgenbruene Kjelbotn turvei	215 500	
2017	Sunndal kommune	P-plass Brandstad Øksendal	836 500	
	Sunndal kommune	Nerdalen	501 000	
	Sunndal kommune	Parkerings plass Trolltind	703 600	
	Midsund kommune	Sandan/Hamnaneset	315 000	
	Rindal kommune	Igljtjønnå friluftsområde	295 000	
	Ålesund kommune	Hundsvær-Tyskholmen	135 800	
	Ålesund kommune	Vikholmen-Lauvholmen	135 800	
	Sykkylven kommune	Dravlausstølskifte p-plass	512 000	
	Sykkylven kommune	Fauskaskiftet p-plass	326 000	
	Sykkylven kommune	Straumen/Straumsheimøyra	10 000	
2018	Rauma kommune	Isfjorden friområde		VO
	Rauma kommune	Stormyra	1 135 838	
	Midsund kommune	Blø p-plass	406 700	
	Ørsta kommune	Badeberget ved Hovdevatnet	448 873	

2019	Ulstein kommune	Eiksundstranda		VO
	Ulstein kommune	Kjerringneset		VO
	Tingvoll/Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal	Tørrlende	674 388	
	Molde kommune	Eplehagen		VO
	Molde kommune	Hjelset badestrand	26 500	
	Molde kommune	Kringstadbukta	1 026 500	
	Molde kommune	Reknesparken		VO
	Molde kommune	Moldeholmene		VO
2020	Ålesund Kommune	Brauta parkeringsplass	65 000	
	Sykkylven Kommune	Tudalsreset parkeringsplass	515 185	
	Surnadal Kommune	Adkomstzone Kavelvegen kultursti - Åsen bygdemuseum	88 000	
	Surnadal Kommune	Nordholten oppkobling Kavelvegen kultursti	393 905	
2021	Vestnes kommune	Øverås	182 013	
	Averøy kommune	Bremsneshatten	429 500	
	Volda kommune	Botnasanden	791 200	
	Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal/Molde	Julneset øst	782 216	
	Volda kommune	Høydalen	477 537	
2022	Fjord kommune	Øyna, Langsætrane	564 704	
	Sykkylven kommune	Sætre badeplass	36 463	
	Sykkylven kommune	Parkering Riksheimdalen	390 987	
2023	Volda kommune	Parkeringsplass for Nakkebruna dagsturhytte	476 000	
	Volda kommune	Berkneset kystfort/friluftslivsområde	196 000	
			14 621 559	

Tildelt post 78 - 2014-2023

AUKRA	419 000
AVERØY	670 000
GJEMNES	555 000
SUNNMØRE FRILUFTSRÅD	8 173 000
HERØY	962 000
KRISTIANSUND N	4 656 500
MOLDE	3 483 500
SYKKYLVEN	200 000
VESTNES	492 500
VOLDA	1 727 000
ØRSTA	887 500
ÅLESUND	779 000
ÅNDALSNES	800 000
SUM	23 805 000

Veileder på Miljødirektoratet.no

Innhold

- Vurdere om et område bør sikres**
Hva slags områder er egnet til statlig sikring?
- Forankre søknaden i vedtatte planer**
Kommunens planarbeid kan påvirke utfallet av søknaden
- Former for sikring**
Oversikt over former for sikring
- Fastsette økonomisk kompensasjon til grunneier**
Hvordan komme fram til riktig kompensasjon
- Søke om støtte til statlig sikring**
Om søknadsprosessen, kostnader og vedlegg
- Følge opp innvilget søknad**
Hvordan få utbetalt tilsagnet

[Start veileder >](#)

Vurdere om et område bør sikres:

Staten bidrar til sikring i første rekke når:

1. området er svært populært og allmennhetens bruk overstiger eller vil overstige det grunneier må akseptere som følge av allemannsretten
2. det er behov for fysisk tilrettelegging for å ivareta arealene og sikre allmennhetens bruk
3. et areal er utsatt for stort utbyggingspress og samtidig har en nøkkelfunksjon, for eksempel som en del av en sammenhengende grønnstruktur eller tursti

Områder som er særlig prioritert for statlig sikring er:

- lett tilgjengelige områder og ferdselsårer i nærheten av boligområder
- områder og ferdselsårer som kan brukes av mange som for eksempel allment tilgjengelig grønnstruktur i og ved byer og tettsteder
- landfaste områder i kystsonen
- sentrale områder ved innlandsvassdrag
- områder som bedrer tilgangen for personer med nedsatt funksjonsevne
- områder som er forankret i vedtatte planer etter plan- og bygningsloven

Det gis vanligvis ikke støtte til:

- kjøp av bygninger. Unntaket er bygninger som enten skal fjernes eller bygninger i større områder som kan brukes til friluftslivsformål
- sikring av arealer som inngår i verneområder

Forankre søknaden i vedtatte planer:

- Søknader som er forankret i vedtatte planer prioriteres
 - Ikke et krav
 - Gjort avveiiinger av ulike interesser – demokratisk
- Ivareta området natur- og kulturminneverdier
 - Unngå «dobbeltvern»
 - Vurdere og begrunne hensynet i søknaden

Former for sikring:

Avtale om kjøp av eiendom:

Inngå frivillig avtale om kjøp med grunneier.

Dette er den beste og vanligste løsningen. Kommunen (eventuelt friluftsrådet) overtar da som hjemmelshaver til friluftslivsområdet.

(Eventuelt frivillig rettslig skjønn eller ekspropriasjon)

Avtale om bruksrett til eiendom - servituttavtale

Inngå en avtale med grunneier om bruk av et område og rett til tilrettelegging for allmennhetens friluftsliv.

Servituttavtalen skal i utgangspunktet være basert på Miljødirektoratets mal. Ved unntak ta kontakt med Miljødirektoratet.

Vederlagsfri omgjøring

Vederlagsfri omgjøring innebærer at kommunen eller friluftsrådet søker om at et allerede etablert kommunalt friluftslivsområde skal få status som statlig sikret friluftslivsområde. (Tinglyst erklæring)

Fastsette økonomisk kompensasjon:

- Finne arealets lovlige og påregnelige bruksverdi
- Vurdere landbruksverdi
- Økonomisk kompensasjon ved servituttavtale
- Kompensasjon når arealet er lite (6-8 mål)
- Frivillig avtale og rettslig skjønn
- Ta kontakt med Miljødirektoratet

Søke om støtte til sikring:

- Søker gjennom elektronisk søknadssenter
- Kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke.
- Søknadsfrist 15. januar
- Det kan søkes om:
 - utgifter til kjøp av, eller avtale om varig bruksrett (servituttavtale)
 - sikringskostnader som utgifter til kart og oppmåling, tinglysingsgebyr, dokumentavgift, eventuell advokatbistand, rettslig skjønn med mer.
 - grunnleggende istandsetting (adkomst, parkering med mer) av området, slik at det raskt kan tas i bruk
- Andel dekt inntil 50% eller 100%

Følge opp innvilget søknad:

1. gjennomføre kjøpet eller inngå bruksavtalen (basert på mal)
2. tinglyse skjøte, erklæring eller avtale (som regel med kartvedlegg)
3. skaffe matrikkelutskrift og panteattest
4. lage en digital kartfil (SOSI-format) som viser områdets avgrensning
5. lage en enkel forvaltningsplan (basert på mal) for friluftslivsområdet
6. gjennomføre eventuelle tiltak for istandsetting som tilsagnet omfatter og skaffe regnskap med oppstilling over de gjennomførte tiltakenes kostnader

Årshjul søknad

Søknad til fylkeskommunen innan **15. januar** kvart år

- kommunen eller friluftsråd
- søknader sendes gjennom Miljødirektoratet sitt elektroniske søknadssenter

Fylkeskommunen sender søknadene til direktoratet med ei tilråding **innen 1. april**

- politisk behandling i fylkesutvalet

Miljødirektoratet gir tilsagn eller avslag **innen 1. juli**

Søker sender inn dokumentasjon for sikringen og får utbetalt tilskuddet.